

ĐỀ CHÍNH THỨC

(Đề có 02 trang)

Môn thi: **NGŨ VĂN 9**

Thời gian làm bài: 90 phút

(Không kể thời gian phát đề)

I. PHẦN ĐỌC HIỂU: Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu nêu bên dưới:

TRÊN NHỮNG DẠM ĐƯỜNG XANH

(Trích)

(Tóm tắt phần đầu văn bản: Phương Trà, một nữ sĩ quan⁽¹⁾, sắp tham gia lực lượng gìn giữ hòa bình Liên Hợp Quốc⁽²⁾ tại Nam Sudan⁽³⁾. Chị đã trải qua khóa huấn luyện khắc nghiệt⁽⁴⁾ và sẵn sàng tinh thần lên đường thực hiện nhiệm vụ quốc tế. Tuy nhiên, trong lòng chị vẫn có những băn khoăn, lo lắng, đặc biệt là nỗi bồi hồi khi nghĩ đến việc phải xa con trai nhỏ – bé Su Su. Chồng của Phương Trà – Trung tá Lê Hoàng Vũ – luôn âm thầm ủng hộ vợ dù cả hai đều bận rộn với công việc. Trong khi đó, bé Su Su vẫn hồn nhiên với cuộc sống gia đình ấm áp. Một buổi sáng cuối tuần, khi cả nhà quây quần, mẹ chồng Phương Trà khuyên chị nên nói với Su Su về việc mình sắp đi công tác xa. Bà kể lại chuyện ngày xưa khi bố Vũ lên đường làm nhiệm vụ, cậu bé Vũ đã sớm biết tự lập và trưởng thành hơn. Nghe lời mẹ, Phương Trà thêm vững lòng và tin tưởng rằng bé Su Su rồi cũng sẽ mạnh mẽ như bố ngày trước).

Trung tá Lê Hoàng Vũ kết thúc bài giảng về vấn đề giải quyết các xung đột quốc tế⁽⁵⁾ trong tiếng vỗ tay rào rào của học viên. Rời khỏi giảng đường, anh lái xe về nhà trong tâm trạng hồi hộp xen chút lo lắng. Sáng nay, trường của Su Su có buổi tập huấn dành cho giáo viên nên tất cả học sinh nghỉ học, vợ anh lại có hẹn đưa mẹ tới bệnh viện khám theo lịch định kỳ với bác sĩ. Anh đã sắp xếp đưa con đi gửi nhưng Su Su quả quyết rằng con có thể ở nhà một mình. Trong lúc anh đang băn khoăn thì Phương Trà đã mỉm cười gật đầu đồng ý với thằng bé, còn mẹ anh xoa đầu Su Su đầy tin tưởng.

Vũ mở cửa bước vào nhà. Đèn phòng bếp bật sáng. Anh thấy Su Su đang loay hoay rửa cốc chén.

- Su Su của bố dậy lâu chưa, con ăn sáng rồi chứ?

Nhìn thấy bố, Su Su nhoẻn cười rạng rỡ:

- Bố về rồi đấy ạ. Bố ơi, sáng nay con thức dậy đã gấp chăn màn gọn gàng. Ăn sáng xong con làm hết bài tập cô giao. Sau đó con chơi với bé cún một lúc rồi quét nhà và rửa cốc đây bố ạ.

Vũ không giấu được vẻ ngạc nhiên:

- Con trai bố giỏi quá! Vậy là con đã lớn thật rồi!

Su Su nói nhỏ như thầm thì:

- Bố biết không, mẹ nói sắp tới mẹ sẽ phải đi công tác đến một nơi xa thật là xa, ở đó có nhiều trẻ em cần được bảo vệ bố ạ. Những ngày qua mẹ đã dặn dò con rất nhiều điều, bố con mình ở nhà phải cố gắng hơn để mẹ yên tâm giúp đỡ các bạn ấy nhé!

Trung tá Vũ ôm con vào lòng. Nhìn gương mặt con, anh như bắt gặp lại khoảnh khắc đã khiến trái tim mình rung động từ thuở xa xưa ấy. Đôi mắt Su Su giống hệt Phương Trà, trong sáng, thăm sâu và điềm tĩnh.

Một buổi sáng mùa xuân đầy nắng, những người chiến sĩ từ biệt gia đình để lên đường bắt đầu thực hiện nhiệm vụ tại Nam Sudan. Thiếu tá Phương Trà đi giữa hàng quân. Trong hàng trang⁽⁶⁾

chị mang theo có rất nhiều hộp màu và giấy vẽ mà Su Su bé nhỏ nhờ mẹ dành tặng những người bạn nơi châu Phi xa xôi chưa một lần gặp gỡ.

Rồi mai này khi Su Su lớn lên, hẳn là con sẽ tự hào khi nghĩ về hành trình của mẹ hôm nay. Những bước chân lặng lẽ cho hy vọng nở hoa⁽⁷⁾ trên vùng đất mới⁽⁸⁾.

(Trọng Bách - *Báo điện tử Nhân dân cuối tuần*- nhandan.vn)

Chú thích:

(1) **nữ sĩ quan:** sĩ quan quân đội là nữ giới.

(2) **lực lượng gìn giữ hòa bình Liên Hợp Quốc:** là lực lượng đa quốc gia do Liên Hợp Quốc thành lập, có nhiệm vụ duy trì hòa bình và an ninh ở các khu vực xung đột trên thế giới.

(3) **Nam Sudan:** là một quốc gia ở Đông Phi, nơi thường xuyên xảy ra xung đột và bất ổn.

(4) **khóa huấn luyện khắc nghiệt:** là khóa huấn luyện cường độ cao, đòi hỏi nhiều về thể lực, kỹ năng và tinh thần để chuẩn bị cho nhiệm vụ đặc biệt.

(5) **giải quyết các xung đột quốc tế:** là việc tìm kiếm các biện pháp hòa bình để chấm dứt các tranh chấp, xung đột giữa các quốc gia.

(6) **hành trang:** chỉ đồ đạc, vật dụng cần thiết cho chuyến đi xa.

(7) **hy vọng nở hoa:** là hình ảnh ẩn dụ cho những kết quả tốt đẹp, những điều tích cực sẽ đến.

(8) **vùng đất mới:** là Nam Sudan, nơi Phương Trà đến làm nhiệm vụ.

Câu 1 (0,5 điểm): Đoạn trích trên được kể theo ngôi thứ mấy?

Câu 2 (0,5 điểm): Chỉ ra thành phần biệt lập được sử dụng trong câu sau:

Bố ơi, sáng nay con thức dậy đã gấp chăn màn gọn gàng.

Câu 3 (1,0 điểm): Xét theo cấu tạo, câu “*Anh đã sắp xếp đưa con đi gửi nhưng Su Su quả quyết rằng con có thể ở nhà một mình*” thuộc kiểu câu gì? Vì sao?

Câu 4 (1,0 điểm): Vì sao khi trở về nhà nhân vật người bố lại không giấu được vẻ ngạc nhiên và thốt lên “*Con trai bố giỏi quá! Vậy là con đã lớn thật rồi!*”?

Câu 5 (1,0 điểm): Hãy nêu 2 bài học sâu sắc nhất mà em rút ra sau khi đọc văn bản “*Trên những dặm đường xanh*”.

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm): Hãy viết một đoạn văn khoảng 200 chữ phân tích nhân vật bé Su Su trong đoạn trích ở phần Đọc - hiểu.

Câu 2 (4,0 điểm): Trong truyện ngắn “*Trên những dặm đường xanh*”, nhân vật Thiếu tá Phương Trà – một nữ sĩ quan Việt Nam – đã vượt qua mọi khó khăn, nén lại tình cảm riêng để lên đường làm nhiệm vụ gìn giữ hòa bình tại Nam Sudan. Hành trình của chị là một biểu tượng đẹp về lòng yêu nước và tinh thần trách nhiệm với cộng đồng quốc tế.

Từ hình ảnh nhân vật Phương Trà, em hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 400 chữ) trình bày suy nghĩ về vấn đề: “*Thế hệ trẻ hôm nay cần làm gì để thể hiện tình yêu nước một cách đúng đắn và thiết thực?*”

-----**Hết**-----

- Thí sinh không được sử dụng tài liệu;
- Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

HƯỚNG DẪN CHẤM NGỮ VĂN 9 – CUỐI HKII
Năm học 2024-2025

PHÂN	CÂU	NỘI DUNG	ĐIỂM
I	1	- HS xác định đúng ngôi kể: Ngôi kể thứ ba	0,5
	2	-Thành phần biệt lập gọi đáp: Bố ơi	0,5
	3	- Xét theo cấu tạo, câu văn thuộc kiểu câu ghép - Câu có 2 cụm chủ vị nòng cốt (2 vế câu) được nối với nhau bằng quan hệ từ “ <i>nhưng</i> ”.	0,5 0,5
	4	Học sinh nêu được: -Vi Su Su đã tự gấp chăn màn gọn gàng, làm hết bài tập cô giao, chơi với cún một lúc rồi quét nhà và rửa cốc. - Những việc làm của Su Su cho thấy sự trưởng thành của Su Su: em đã biết tự lập, hiểu những điều mẹ nói và muốn mẹ yên tâm khi đi thực hiện nhiệm vụ.	0,5 0,5
	5	- HS nêu được bài học phù hợp với nội dung văn bản, ví dụ: + Biết yêu thương, chia sẻ và trách nhiệm với gia đình, quê hương và cộng đồng quốc tế + Cần rèn luyện tính tự lập từ nhỏ để trưởng thành và mạnh mẽ hơn. + Gia đình luôn là điểm tựa vững chắc cho chúng ta trong cuộc sống. <i>(HS có thể nêu những bài học khác nhưng đúng đắn, phù hợp thì GV)</i>	1,0
II	1	Đoạn văn	2,0
		<i>Yêu cầu về hình thức:</i> - Viết đúng hình thức đoạn văn nghị luận (có luận điểm, luận cứ, dẫn chứng). - Dung lượng hợp lý (khoảng 200 chữ). - Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt, diễn đạt rõ ràng, mạch lạc,...	0,5

	Yêu cầu về nội dung: MD: Giới thiệu nhân vật Su Su TD: Phân tích đặc điểm nhân vật qua hành động, lời nói trong văn bản: + Tự lập, trưởng thành: biết tự dậy sớm, gấp chăn màn, ăn sáng, học bài, làm việc nhà. + Tình cảm, thấu hiểu: biết quan tâm đến công việc của mẹ, mong mẹ yên tâm làm nhiệm vụ. + Biết yêu thương, chia sẻ: tặng gấu bông cho các bạn nhỏ châu Phi – biểu hiện của tình yêu thương vượt biên giới. - Nghệ thuật xây dựng nhân vật: + Nhân vật được khắc họa qua hành động cụ thể, lời thoại tự nhiên, giàu cảm xúc. + Lời kể giản dị, chân thật nhưng chứa đựng chiều sâu tâm lý. KD: Đánh giá, cảm nhận về nhân vật	1,5
2	Bài văn	4,0
	Yêu cầu về hình thức: - Đảm bảo đúng cấu trúc bài văn nghị luận xã hội; luận điểm rõ ràng, lí lẽ chặt chẽ, dẫn chứng thuyết phục, kết hợp tốt các thao tác lập luận. - Diễn đạt mạch lạc, chuẩn chính tả, ngữ pháp, lưu loát, sáng tạo, đảm bảo về dung lượng...	1.0
	Yêu cầu về nội dung: *Mở bài: - Dẫn dắt từ hình ảnh Thiếu tá Phương Trà - Nêu vấn đề nghị luận: cách thể hiện tình yêu nước đúng đắn và thiết thực của thế hệ trẻ ngày nay. * Thân bài: - Phân tích hình ảnh nhân vật Thiếu tá Phương Trà (khuyến khích HS làm): + Những khó khăn, thử thách mà chị phải đối mặt trong môi trường làm việc quốc tế đầy phức tạp. + Sự nén lại tình cảm cá nhân, gạt bỏ những lo lắng riêng tư để hoàn thành nhiệm vụ cao cả. + Tinh thần trách nhiệm, lòng dũng cảm, sự kiên cường và bản lĩnh của một nữ sĩ quan Việt Nam trên đất khách.	3.0

	+ Khẳng định hành động của chị là sự thể hiện sâu sắc lòng yêu nước, không chỉ bó hẹp trong phạm vi quốc gia mà còn mở rộng ra trách nhiệm với hòa bình thế giới. + Liên hệ và bàn luận về vấn đề "Thế hệ trẻ hôm nay cần làm gì để thể hiện tình yêu nước một cách đúng đắn và thiết thực?" - Giải thích khái niệm: + Tình yêu nước: tình cảm thiêng liêng, gắn bó với dân tộc, Tổ quốc + Biểu hiện đúng đắn và thiết thực: gắn với hành động cụ thể, phù hợp thời đại - Cách thể hiện tình yêu nước của thế hệ trẻ hiện nay: + Yêu nước bắt đầu từ những hành động cụ thể trong cuộc sống hàng ngày: Trau dồi kiến thức, rèn luyện kỹ năng để trở thành những công dân có ích cho xã hội. Tôn trọng và chấp hành pháp luật, giữ gìn trật tự an ninh. Bảo vệ môi trường, giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc. Quan tâm đến các vấn đề xã hội, tích cực tham gia các hoạt động cộng đồng. + Thể hiện tình yêu nước trong bối cảnh hội nhập quốc tế: Học hỏi văn hóa, tri thức của các quốc gia khác nhưng vẫn giữ vững bản sắc dân tộc. Xây dựng hình ảnh Việt Nam tươi đẹp, thân thiện trong mắt bạn bè quốc tế. Tham gia vào các hoạt động giao lưu văn hóa, hợp tác quốc tế. Lên tiếng bảo vệ chủ quyền và lợi ích quốc gia một cách hòa bình và thông minh. + Phê phán những biểu hiện lệch lạc của lòng yêu nước: Yêu nước mù quáng, cực đoan, gây tổn hại đến lợi ích quốc gia và quan hệ quốc tế. Hành động gây rối, vi phạm pháp luật nhân danh lòng yêu nước. Thái độ thờ ơ, vô cảm trước vận mệnh của đất nước. - Mở rộng vấn đề: Khẳng định tình yêu nước là một phẩm chất cao đẹp, cần được nuôi dưỡng và phát huy ở mỗi người trẻ.	
--	--	--

	Nhấn mạnh vai trò của giáo dục, gia đình và xã hội trong việc định hướng và khơi dậy lòng yêu nước đúng đắn cho thế hệ trẻ. * Kết bài: - Khẳng định lại ý nghĩa và tầm quan trọng của lòng yêu nước trong bối cảnh hiện nay. - Liên hệ đến hình ảnh cao đẹp của Thiếu tá Phương Trà như một nguồn cảm hứng cho thế hệ trẻ. - Liên hệ bản thân (nếu có) * Lưu ý: Học sinh biết lấy dẫn chứng phù hợp với các lý lẽ trong quá trình làm bài. <i>GV chấm điểm trên cơ sở tôn trọng ý kiến, quan điểm của học sinh, khuyến khích những bài làm sáng tạo; không cho điểm với những bài làm có suy nghĩ lệch lạc, tiêu cực.</i>	
--	---	--